IX kadencja

SEJM RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

KANCELARIA SEJMU
Biuro Komisji Sejmowych

PEŁNY ZAPIS PRZEBIEGU POSIEDZENIA

■ **Komisji Infrastruktury**
(nr 218)
z dnia 13 września 2022 r.

Pełny zapis przebiegu posiedzenia

Komisji Infrastruktury (nr 218)

13 września 2022 r.

Komisja Infrastruktury, obradująca pod przewodnictwem posła **Pawła Olszewskiego (KO)**, przewodniczącego Komisji, zrealizowała następujący porządek dzienny:

– pierwsze czytanie rządowego projektu ustawy o zmianie niektórych ustaw wspierających poprawę warunków mieszkaniowych wraz z autopoprawką (druki nr 2451 i 2451-A).

W posiedzeniu udział wzięli: **Piotr Uściński** sekretarz stanu w Ministerstwie Rozwoju i Technologii wraz ze współpracownikami, **Ireneusz Zyska** sekretarz stanu w Ministerstwie Klimatu i Środowiska, pełnomocnik rządu ds. odnawialnych źródeł energii wraz ze współpracownikami, **Paweł Karpiński** dyrektor Biura Funduszu Dopłat w Banku Gospodarstwa Krajowego wraz ze współpracownikami oraz **Ryszard Ostaszewski** doradca techniczny w Najwyższej Izbie Kontroli.

W posiedzeniu udział wzięli pracownicy Kancelarii Sejmu: **Elżbieta Kessel**, **Jolanta Osiak** i **Jakub Sindrewicz** – z sekretariatu Komisji w Biurze Komisji Sejmowych; **Adam Niewęgłowski** i **Łukasz Nykiel** – legislatorzy z Biura Legislacyjnego.

Przewodniczący poseł Paweł Olszewski (KO):

Dzień dobry. Witam państwa bardzo serdecznie. Otwieram posiedzenie Komisji Infrastruktury. Witam panie i panów posłów. Bardzo serdecznie witam pana ministra. Stwierdzam kworum.

Zgodnie z przedstawionym porządkiem przedmiotem dzisiejszego posiedzenia będzie pierwsze czytanie rządowego projektu ustawy o zmianie niektórych ustaw wspierających poprawę warunków mieszkaniowych wraz z autopoprawką (druk nr 2451 i 2451-A). Uzasadnia minister rozwoju i technologii. Czy są uwagi do porządku dziennego? Nie widzę, przystępujemy więc do realizacji porządku dziennego.

Informuję, że w dniu 15 lipca 2022 r. marszałek Sejmu skierowała rządowy projekt ustawy o zmianie niektórych ustaw wspierających poprawę warunków mieszkaniowych (druk nr 2451) do Komisji Infrastruktury do pierwszego czytania. Ponadto w dniu dzisiejszym skierowała autopoprawkę do tego projektu. W związku z powyższym biorąc pod uwagę to, iż autopoprawka jest bardzo obszerna, dzisiaj przeprowadzimy tylko pierwsze czytanie, a do szczegółowego rozpatrzenia przystąpimy na następnym posiedzeniu Sejmu. Czy są uwagi do tego trybu procedowania? Nie widzę, proszę więc pana ministra o zaprezentowanie projektu ustawy.

Sekretarz stanu w Ministerstwie Rozwoju i Technologii Piotr Uściński:

Szanowny panie przewodniczący, Wysoka Komisjo, dzisiaj prezentuję projekt ustawy o zmianie niektórych ustaw wspierających poprawę warunków mieszkaniowych. Ustawa ta jest zasadniczo realizowaniem kamieni milowych KPO w zakresie budownictwa mieszkaniowego oraz efektywności energetycznej i OZE w budynkach wielorodzinnych.

Bezpośrednimi beneficjentami wsparcia wynikającego z tej ustawy będą gminy, wspólnoty mieszkaniowe, spółdzielnie mieszkaniowe, TBS-y, SIM-y, natomiast ostatecznymi beneficjentami będą oczywiście osoby fizyczne, które będą zamieszkiwały w budynkach, które wspieramy. Dzięki obniżeniu rachunków za energię osoby fizyczne zyskają.

Środki w KPO zapewnią możliwość zwiększenia intensywności wsparcia budownictwa komunalnego i społecznego, oczywiście pod warunkiem spełnienia przez inwestorów dodatkowych kryteriów energetycznych i środowiskowych, czyli w zamian za to,

że inwestorzy będą budowali bardziej efektywne energetycznie budynki, dostaną większe wsparcie dzięki środkom z KPO. Jeżeli inwestorzy spełnią wszystkie te warunki, będą mogli otrzymać dofinansowanie sięgające nawet 95% kosztów inwestycji w przypadku budownictwa komunalnego. Przy tych 95% z KPO będzie 15%, a 80% to jest Fundusz Dopłat, już istniejący instrument wsparcia.

W przypadku budownictwa społecznego natomiast wsparcie to zwiększy się do 60% kosztów inwestycji. Obecnie jest 35% z Funduszu Dopłat. Dołożymy tu jeszcze dodatkowe 25% ze środków z KPO.

Komisja Europejska zobowiązała nas do budowy ponad 12 tys. mieszkań. W ramach KPO w części pożyczkowej zarezerwowano na ten cel 755 mln euro.

To jest część dotycząca budownictwa mieszkaniowego, natomiast drugą częścią jest termomodernizacja. Remonty i instalacja OZE w istniejącym zasobie mieszkaniowym jest ważnym elementem nie tylko polityki mieszkaniowej, lecz także energetycznej, czyli uniezależnienia się od dostaw paliw kopalnych. Dzięki wsparciu KPO oraz dodatkowym środkom budżetowym będzie można uzyskać wsparcie w wysokości: 36% kosztów przedsięwzięcia termomodernizacyjnego lub 41% kosztów przedsięwzięcia termomodernizacyjnego w przypadku połączenia go z OZE; 25% kosztów przedsięwzięcia remontowego; 80% kosztów termomodernizacji lub termomodernizacji budynków i lokali komunalnych, z możliwością 90% w przypadku budynków zabytkowych lub rewitalizowanych; 50% kosztów instalacji lub modernizacji odnawialnych źródeł energii w budynkach wielorodzinnych.

Uzgodnione z Komisją Europejską wskaźniki zakładają, że do połowy 2026 r. w ramach inwestycji zmodernizowane zostaną budynki obejmujące ponad 115 tys. mieszkań. Suma wsparcia oferowana w ramach KPO wynosi ok. 100 mln euro, jednak kwota ta w znacznym stopniu będzie uzupełniona środkami krajowymi. To jest zapisane w tej ustawie.

Proszę szanowną Komisję o pozytywne rozpatrzenie tego projektu ustawy. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Paweł Olszewski (KO):

Serdecznie dziękuję.

Otwieram dyskusję. Pani poseł, proszę.

Poseł Małgorzata Chmiel (KO):

Dziękuję bardzo. Szanowni państwo, panie ministrze, cele są bardzo słuszne, założenia są bardzo słuszne, zapisy są bardzo słuszne, ale, jak sam pan powiedział, pieniądze są z KPO, a KPO nie ma. To jest pierwsza rzecz.

Szanowni państwo, to jest ustawa, która jest techniczną realizacją wydatkowania 855 mln euro, 4 mld zł, pieniędzy z KPO. Muszę powiedzieć, że zaletą przedstawionego projektu jest również to, że jest to wynik ustaleń z Komisją Europejską, jak również wynik ustaleń w trakcie konsultacji społecznych. Pozytywną zmianą jest także zwiększenie liczby budynków zakwalifikowanych do uzyskania premii remontowej. W projekcie tym proponujecie również zwiększenie dotacji dla samorządów na budowę mieszkań komunalnych, TBS-ów i SIM-ów. Bardzo się cieszę, ponieważ wysłuchaliście naszej propozycji, tego, o co zabiegaliśmy od wielu lat, aby oddać to samorządom, czyli tym, którzy kreują rozwój polityki mieszkaniowej w swoich gminach.

Oczywiście jest kilka sprzeczności między tym, co piszecie, a tym, co uchwalacie. Piszecie, że chcecie wspierać odnawialne źródła energii, zwiększając wysokość dotacji do OZE do wysokości 50% – oczywiście rozumiemy, że, jak podkreśliłam, jest to wynik konsultacji z Komisją Europejską – ale jednocześnie zlikwidowaliście opłacalność fotowoltaiki. Wyższa jest premia na pokrycie termomodernizacji budynków wielorodzinnych, co jest również wynikiem konsultacji społecznych i konsultacji z Komisją Europejską. Jest to jak najbardziej godne poparcia, ponieważ budynki wielorodzinne nie mają wsparcia w tym rządzie, jeśli chodzi np. o spółdzielnie mieszkaniowe. Tutaj wyższa jest premia na pokrycie termomodernizacji, ale z drugiej strony inną ustawą zawieszacie zakaz palenia w piecach rakotwórczym miałem węglowym.

W związku z tym jest dużo sprzeczności między tym, co jest zapisane w tej ustawie, a tym, co kreujecie państwo działaniem rządu. Oczywiście popieramy wszystkie zapisy, jeszcze raz podkreślam, uzgodnione z Komisją Europejską i po szerokich konsultacjach

społecznych, ale moje podstawowe pytanie do pana ministra, proszę o odpowiedź, jest takie. Skąd chcecie wziąć na to pieniądze, skoro nie ma pieniędzy z KPO? Czy może chcecie dodrukować je dla NBP, jednocześnie zadłużając przyszłe pokolenia Polaków, ponieważ suma ta jest olbrzymia? To będzie godziło w rozwój całego pokolenia młodych ludzi. To tak jak rząd robił za komuny. Może chcecie to powtórzyć? Może właśnie chcecie, żeby BGK wyemitował obligacje, które wykupi NBP, NBP dodrukuje pieniądze i będzie na realizację tejże ustawy? W związku z tym pytam pana ministra. Skąd chcecie wziąć pieniądze na wykonanie tej ustawy? Dziękuję.

Przewodniczący poseł Paweł Olszewski (KO):

Serdecznie dziękuję.

Pani poseł Sibińska.

Poseł Krystyna Sibińska (KO):

Dziękuję, panie przewodniczący. Ponieważ rozmawiamy o ustawach, które mają wspierać poprawę warunków mieszkaniowych Polaków, chciałabym przypomnieć, że ustaw, które miały poprawić warunki mieszkaniowe Polaków, za rządów PiS-u było już kilkanaście. Pomysłów też było kilkanaście. Wszystkie te pomysły chciałabym nazwać jedną nazwą, mianowicie nazwą „porażka plus", dlatego że słynne „Mieszkanie +" to jedna wielka porażka. Przy tym w piersi uderzył się nawet sam premier. O dziwo nie skłamał, mówiąc, że Mieszkanie +" wam nie wyszło. Tworzyliście mnóstwo różnych przepisów: lex deweloper, zmiany w przepisach, 70-metrowe budynki, ułatwienie przepisów, które miały spowodować, że na prawo i na lewo będą rosły mieszkania i domy, i nic z tego nie wychodzi.

Ponieważ rozmawiamy o ustawach, które mają wspierać poprawę warunków mieszkaniowych, chciałabym też przytoczyć kilka danych. Jakiś czas temu szumnie przyjmowaliśmy ustawę dotyczącą kredytów bez wkładów własnych. To też miało poprawić warunki mieszkaniowe Polaków. Dzisiaj mamy sytuację taką, że z zakładanych 80 tys. kredytów, które miały być przyjęte na rok… Ustawa weszła bodajże w maju, więc już w tym roku powinniśmy mieć kilkadziesiąt tysięcy, już nie mówię o 40 tysiącach, zawartych umów.

Dzisiaj sytuację mamy taką, że tych umów jest kilkadziesiąt. Jest tak między innymi dlatego, że nawet banki nie wierzą w ten program i nie są przygotowane. Nie zdołały przygotować oferty przez czas vacatio legis, bodajże 6 miesięcy. BGK ma umowę podpisaną jedynie z PKO. Przypomnę tylko, że za naszych czasów, kiedy wprowadzaliśmy „Mieszkanie dla młodych", banki w ciągu 2 miesięcy przygotowały kompletne oferty dla osób, które chciały skorzystać z takiej oferty i one po prostu…

Poseł Anna Paluch (PiS):

Wypowiedź poza mikrofonem.

Poseł Krystyna Sibińska (KO):

Proszę mi nie przeszkadzać. Co pani tak tutaj… Proszę się uspokoić. Wiem, że to denerwuje, bo chodziliście i ogłaszaliście, że tych mieszkań będą miliony. Naprawdę, pani poseł, proszę o chwilę wstrzymania. W razie czego proponuję melisę.

Nieprzygotowane banki nie wierzą, Polacy kredytów brać nie będą, bo ich zdolność kredytowa spadła o ponad 40%. Program więc nie działa, wystartował tylko w teorii, a dzisiaj przychodzimy i, tak jak powiedziała moja koleżanka, pani poseł Chmiel, znowu teoretyzujemy, dlatego że będziemy przyjmować przepisy, które wejdą wtedy, kiedy będzie KPO. Tak naprawdę siedzimy tu i tracimy czas, dlatego że…

Poseł Anna Paluch (PiS):

Wypowiedź poza mikrofonem.

Przewodniczący poseł Paweł Olszewski (KO):

Proszę o spokój, naprawdę. Każdy, kto będzie chciał, zabierze głos.

Poseł Krystyna Sibińska (KO):

…dlatego że opowiadamy o rozwiązaniach, które znowu nigdy nie wejdą w życie. Już dzisiaj słyszymy zapowiedź, że rząd będzie zmieniał ustawę o kredytach bez wkładu własnego. Ta para naprawdę idzie w gwizdek i z tego nie wynika nic pożytecznego. Nie

raz i nie dwa mówiłam, a moi koledzy to powtarzają, że będziemy popierać i wspierać każdy sensowny program mieszkaniowy, ale tych programów po prostu nie ma. Zawodzicie Polaków, zawodzicie tych, którzy chcieliby te mieszkania kupować, budować, bo wszystkie te przepisy są nieprzygotowane, bo jeśli ustawa, która weszła w maju, już dzisiaj musi być nowelizowana, jeśli wszystkie wasze propozycje trafiają w próżnię, to coś jest nie tak. Proponuję, żebyście sięgnęli do dobrych pomysłów i dobrych rozwiązań, ale przede wszystkim przestali oszukiwać Polaków, mówiąc, że będą mieszkania, że będą pieniądze, bo póki co nie ma ani mieszkań, ani pieniędzy, i oby nie było. Porażka plus, to jest to, co można powiedzieć na temat wszystkich waszych programów mieszkaniowych. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Paweł Olszewski (KO):

Serdecznie dziękuję.

Pan poseł Suchoń.

Poseł Mirosław Suchoń (Polska2050):

Bardzo dziękuję, panie przewodniczący. Wysoka Komisjo, szanowny panie ministrze, powiem tak. Powinien pan tu dzisiaj przyjść i zacząć od dobrej wiadomości dla wszystkich obywateli, czyli od poinformowania o dacie, kiedy do Polski trafią środki z Funduszu Odbudowy. Przy tej ustawie to powinna być pierwsza informacja, bo wszyscy wiemy, jak już zauważyły szanowne panie posłanki, że ustawa ta jest dedykowana pod środki z Funduszu Odbudowy. Nie zaczął pan od tej informacji, a myślę, że Polacy w coraz większej grupie wiedzą, że wasz rząd sabotuje możliwość uzyskania tych środków.

Panie ministrze, jest pytanie. W jaki sposób zostanie to sfinansowane, jeżeli nie będzie środków z Funduszu Odbudowy? Bardzo prosiłbym o tę podstawową odpowiedź. W jaki sposób realizowane będą zadania ujęte w tej ustawie, skoro nie będzie środków z Funduszu Odbudowy, a ta ustawa ma stanowić podstawę prawną do wydatkowania właśnie tych środków?

Drugie pytanie dotyczy trybu finansowania. Zakładając, że po 2023 r. środki te jednak do Polski trafią, czy rząd rozważa formułę zaoferowania np. spółdzielniom mieszkaniowym pewnej puli gwarancji na uzyskiwanie finansowania? Na przykład grant z OZE może być przeznaczony na refinansowanie przedsięwzięć związanych z tym obszarem, tylko że na finansowanie tego rodzaju przedsięwzięć, inwestycji, zazwyczaj pozwolić sobie mogą stabilne, duże spółdzielnie mieszkaniowe, a nie te, które mają problemy. Znowu więc część pójdzie do przodu, a ta część, na której powinno nam najbardziej zależeć, bo ona z reguły jest mocno zapóźniona w tych przedsięwzięciach, zostanie znowu, kolokwialnie mówiąc, z tyłu. Widać to choćby przy kredytach z dopłatą z funduszu ochrony środowiska, gdzie spółdzielnie muszą blokować środki na rachunkach bankowych, żeby w ten sposób zabezpieczyć ten kredyt. Spółdzielnie, które są bardzo stabilne, mogą sobie na to pozwolić, natomiast spółdzielnie, którym inwestycje te przydałyby się najbardziej, nie pozwolą sobie na to. Mają zastawić budynek mieszkalny, w którym mieszkają? Nie o to chodzi.

Pytanie, czy rząd rozważa powołanie jakiegoś funduszu, który mógłby być funduszem gwarantującym spółdzielniom mieszkaniowym taką możliwość i byłby gwarantem uzyskania finansowania dla spółdzielni mieszkaniowych, żeby projekty te realizować tam, gdzie one naprawdę są potrzebne, czyli w obszarach, które mają problemy finansowe. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Paweł Olszewski (KO):

Serdecznie dziękuję.

Pan przewodniczący Grabarczyk.

Poseł Cezary Grabarczyk (KO):

Dziękuję bardzo, panie przewodniczący. Szanowny panie ministrze, ta ustawa jest ustawą na dobre czasy, na sytuację, gdy inflacja nie galopuje, gdy środki europejskie napływają szerokim strumieniem, gdy z miesiąca na miesiąc nie rośnie oprocentowanie kredytów w bankach. Będziemy pracować nad tym projektem, bo takie czasy kiedyś wrócą. Nadejdą lepsze czasy, ale potrzebne są rozwiązania, które pomogą nam rozwiązywać problemy mieszkaniowe w sytuacji kryzysowej.

Zadam pytanie. Jak pan minister wyobraża sobie to, że uprawnione podmioty z tej ustawy będą realizowały te przedsięwzięcia, gdy kolejne samorządy publicznie deklarują, że wstrzymują inwestycje, ponieważ zmiany prawne spowodowały ograniczenie przychodów budżetowych gmin, gdy dowiadujemy się, że wzrost kosztów energii w spółdzielniach jest dzisiaj podstawowym problemem tych jednostek, gdy osoby fizyczne nie są w stanie uzyskać nawet małych kredytów, ponieważ okazuje się, że przy rosnących stopach procentowych nie są w stanie wykazać zdolności kredytowej? Wiemy, że są wytyczne, aby przy ocenie zdolności kredytowej zakładać, że stopy wzrosną jeszcze powyżej 5%. Jak w tej sytuacji realizować ten projekt? Proszę o odpowiedź na to pytanie.

Ta ustawa ma fajne rozwiązanie, ale na dobre czasy, a teraz już naprawdę jesteśmy w kryzysie. Musi pan znaleźć na to odpowiedź. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Paweł Olszewski (KO):

Serdecznie dziękuję.

Pani poseł Paluch.

Poseł Anna Paluch (PiS):

Dziękuję bardzo. Wysokie Prezydium, szanowna Komisjo, panie ministrze, wszyscy obecni, opozycja zachowuje nam się trochę jak Dr Jekyll i Mr Hyde, to znaczy, na posiedzeniu Komisji stara się…

Poseł Krystyna Sibińska (KO):

Wypowiedź poza mikrofonem.

Poseł Anna Paluch (PiS):

Proszę łaskawie pozwolić mi skończyć.

Poseł Krystyna Sibińska (KO):

Zachowuję się tak jak pani, pani poseł.

Przewodniczący poseł Paweł Olszewski (KO):

Proszę o spokój.

Poseł Anna Paluch (PiS):

Proszę o zachowanie spokoju, o merytoryczną dyskusję. Proszę państwa, z jednej strony troszczycie się o wyborców, mówicie, jakie to jest ważne, jak to ciężko pracujemy na posiedzeniach Komisji, a z drugiej strony, ile możecie, tyle to sabotujecie. Z jednej strony opowiadacie o programie, o tym, że trzeba ludzi wspierać, a z drugiej strony wyłazicie z siebie i robicie, co możecie, albo sami, albo przez swoich kolegów w europarlamencie, żeby odciąć Polskę od źródeł finansowania wszystkich programów, które mają poprawić byt Polaków.

Przypomnę państwu, że w ostatnich rozdaniach „Polskiego ładu" w tym roku, który właśnie mija, 24 mld zł plus 30 mld zł to mniej więcej 1/4 tego, co dostaniemy z KPO. Proszę sobie przeliczyć z euro na złotówki i będziecie wiedzieć, ile to jest 54 mld zł.

Przestańcie więc sabotować, krzyczeć, robić raban i zacznijcie wreszcie merytorycznie pracować. Jak na razie, proszę państwa, mamy tanie grepsy i złośliwe hasła. Judzicie, męczycie, kombinujecie, błagacie w Europie, żeby nam te pieniądze odcięli. Zacznijcie zachowywać się jak polscy parlamentarzyści.

Proszę państwa, ad rem, do rozwiązań ustawowych. Jak kilka lat temu rząd przygotował Polskę do odejścia od rosyjskich źródeł energii, odkąd tylko zaczęliśmy rządzić, może nie krzyczeliście, nie wrzeszczeliście, ale jakiegoś szczególnego wsparcia z waszej strony nie było. Co mamy teraz? My mamy Baltic Pipe, my mamy rozbudowany gazoport, my mamy przygotowane wszystkie warunki, żeby zasilać się energią spoza Rosji, a cała Europa Zachodnia, która była głucha na nasze ostrzeżenia, ma w tej chwili potworny problem i usiłuje zrzucić to na nasze barki. Proszę państwa, każdy więc, kto potrafi odpowiednio wcześnie szukać rozwiązań, wykonuje właściwie swoją pracę, taką pracę, jaką powinna wykonywać większość rządząca.

Proszę państwa, wszystkie programy, o których jest mowa w tej ustawie, to konsekwentne rozbudowywanie sposobów interwencji, rozwiązań legislacyjnych. Robimy to nieprzerwanie, rok po roku, pomimo waszych złośliwości i pomimo waszego zygania,

mówiąc kolokwialnie, na każdym kroku. Proszę państwa, wszystkie rozwiązania, które dały samorządom bardzo duże wsparcie na rozbudowę zasobu komunalnego przeznaczonego dla osób o średnich czy niskich dochodach, działają.

Jeśli już mamy cytować dane statystyczne, krzyczeliście na rozwiązania wprowadzające ułatwienia w ustawie – Prawo budowlane, ale deweloperzy też z tego korzystają i rynkowy segment rozwija się bardzo dobrze, o czym wiecie, a nikt się do tego nie odnosi. Z drugiej strony rozbudowujemy wszystkie rozwiązania, które mają pomóc osobom o najniższych dochodach, osobom mieszkającym z dala od wielkich miast, które też potrzebują dobrych mieszkań.

Proszę państwa, rozwiązania, o których jest mowa w tej ustawie, pierwsze z brzegu, o których można tu powiedzieć, to kwestia dotycząca sytuacji energetycznej. Bo na cóż jest ten grant termomodernizacyjny? Na to, żeby w większej skali, czyli w spółdzielniach mieszkaniowych czy w budownictwie wielomieszkaniowym rozwiązać kwestię odnawialnych źródeł energii, bo wszyscy, którzy mogą, z pomocą gmin, z pomocą grantów od narodowego funduszu czy od wojewódzkich funduszy, jak prywatni właściciele budynków, instalują te rozwiązania. Teraz przyszedł czas, żeby robić to w większej skali w miastach, żeby korzystać z odnawialnych źródeł energii. Temu samemu służy grant OZE. Również poprawie tej sytuacji i zaopatrzenia w energię odnawialną służy grant na mieszkaniowy zasób gminy, jak również na to, żeby wymieniać źródła ciepła na ekologiczne w domach przeznaczonych dla osób o najniższych dochodach, których dotyka ubóstwo energetyczne. Przestańcie więc wylewać krokodyle łzy. Przestańcie zygać.

Przewodniczący poseł Paweł Olszewski (KO):

Pani poseł, prosiłbym o zwięzłość.

Poseł Anna Paluch (PiS):

Weźmy się do pracy nad tą ustawą. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Paweł Olszewski (KO):

Serdecznie dziękuję.

Pani poseł Gill-Piątek ad vocem, później pan przewodniczący Grabarczyk, jeszcze pan przewodniczący Polaczek i na tym zamykam listę mówców. Pani poseł Gill-Piątek.

Poseł Hanna Gil-Piątek (Polska2050):

Panie przewodniczący, Wysoka Komisjo, panie ministrze i panie dyrektorze, na początku, przy referowaniu projektu, padło, że z KPO zostanie wybudowanych 12 tys. mieszkań. Chciałabym ustalić tę liczbę, dlatego że zapisy w KPO mówią podobno o 75 tys. mieszkań. Chciałabym zauważyć, że 75 tys. lokali to jest oczywiście kropla w morzu, a 12 tys. to jest jeszcze mniej. Chciałam pana ministra zapytać. Jedno proste pytanie: Ile mieszkań powstanie w ramach Krajowego Planu Odbudowy? Pamiętajmy, że w tej chwili potrzeby mieszkaniowe w Polsce są ogromne, a jeszcze większe są z powodu wojny na Ukrainie. Pamiętajmy, że mamy też niewyremontowane lokale. Według spisu powszechnego jest to 12%, czyli 1800 tys. lokali w Polsce jest niewyremontowanych. W jaki sposób sprawa ta będzie rozwiązana w KPO? Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Paweł Olszewski (KO):

Serdecznie dziękuję.

Pan przewodniczący Grabarczyk.

Poseł Cezary Grabarczyk (KO):

Dziękuję bardzo, panie przewodniczący. Wysoka Komisjo, ja z głosem polemicznym. Pani posłanka Paluch prosiła, aby posługiwać się faktami i danymi statystycznymi. Statystyka nie kłamie. Nowo rozpoczętych w bieżącym roku inwestycji mieszkaniowych mamy o 40% mniej niż w analogicznym roku ubiegłym. To są fakty. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Paweł Olszewski (KO):

Serdecznie dziękuję.

Ostatni głos, pan przewodniczący Polaczek.

Poseł Jerzy Polaczek (PiS):

Panie ministrze, mam dwa pytania, które są związane z procedowanymi tutaj kolejnymi zmianami, które zwiększają pulę środków, które są dostępne dla beneficjentów. Mówimy o ustawie, która w bardzo dobry sposób poprawia warunki finansowania budownictwa komunalnego, społecznego, wspiera inwestycje termomodernizacyjne. Oceniając rozległość skutków tej ustawy, jako beneficjentów na pierwszym miejscu trzeba wskazać gminy i inne podmioty: spółdzielnie, wspólnoty mieszkaniowe czy społeczne inicjatywy mieszkaniowe.

W związku z tym, że niektórzy z pań i panów posłów bardzo często odwołują się do doświadczeń z samorządów, w tonie polemicznym zwróciłbym uwagę raczej na to, iż problematyka budownictwa komunalnego jest stosunkowo mało obecna w finansowaniu nowych projektów inwestycyjnych mieszkaniowych, zwłaszcza jeśli chodzi o budownictwo komunalne. Mam też osobiste wątpliwości co do tego, na ile jest to później związane z oceną wniosku danej gminy, która jednocześnie nie aktualizuje średniookresowej strategii mieszkaniowej, której raz na 5 lat gminy muszą dokonywać. Warto spojrzeć ze strony ministerstwa rozwoju również na ten aspekt w taki sposób, aby przy ocenie tych wniosków zwracać uwagę na to, że nowe projekty rządowe powinny być odzwierciedlane w strategicznych decyzjach gmin, zwłaszcza średnich i większych, które są tym bardziej zobowiązane do tworzenia nowych zasobów komunalnych dedykowanych osobom mniej zamożnym.

Reasumując, jest prośba o krótką, generalną ocenę aktywności samorządów terytorialnych w kontekście zwiększających się źródeł finansowania, zwiększających się programów mieszkaniowych i zwiększających się możliwości finansowania projektów termomodernizacyjnych czy projektów wspierających budownictwo komunalne, bo mamy tu kilka aktów prawnych. Prosiłbym więc pana ministra o ocenę ministerstwa w tym kontekście. Prosiłbym również pana ministra o to, aby zmiany, które później są procedowane w Sejmie, w sposób bardzo naturalny znalazły efekt w postaci korygowania dokumentów na poziomie samorządów terytorialnych po to, aby dokumenty te były adresowane przede wszystkim do nowych możliwości, które stwarza im parlament i rząd, przedkładając tego rodzaju inicjatywy legislacyjne. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Paweł Olszewski (KO):

Serdecznie dziękuję.

Panie ministrze, było wiele wspólnych wątków.

Sekretarz stanu w MRiT Piotr Uściński:

Dziękuję państwu za tę dyskusję. Po kolei. Od pani Małgorzaty Chmiel usłyszeliśmy wiele pozytywnych informacji. Jest pani zadowolona z zapisów ustawy, z konsultacji społecznych. Dodam do tego, że nie wskazała pani, że zarówno ustawa, jak i autopoprawka, którą złożyliśmy, były konsultowane z Komisją Wspólną Rządu i Samorządu Terytorialnego.

Pani poseł pytała o KPO. Nie złożyliśmy jeszcze wniosku o płatność w tym zakresie. Mamy zatwierdzony KPO i po prostu realizujemy to. Ta ustawa jest elementem realizacji KPO i myślę, że powinniśmy skupić się na tym, żeby jako parlament sprawnie przygotować ramy prawne dotyczące wydatkowania środków z KPO. Po pierwsze, pieniądze te po prostu się Polsce należą, po drugie, KPO jest zatwierdzone i uzgodnione również przez Komisję Europejską w zakresie, o którym dzisiaj mówimy. Oczywiście pieniądze te nie wpłynęły, bo nie złożyliśmy jeszcze wniosku o płatność. Jak będziemy składali wnioski o płatność, pieniądze te będą wpływały. Nie ma zagrożenia w tym zakresie.

Poseł Małgorzata Chmiel (KO):

Przepraszam, a kiedy będziecie składać?

Sekretarz stanu w MRiT Piotr Uściński:

Pani poseł, potem może będzie druga runda pytań, będziemy uzupełniać. Póki co wnioski o płatność w zakresie mieszkalnictwa nie są złożone, bo jeszcze tych środków nie wydatkowaliśmy.

Pani poseł Krystyna Sibińska wypowiadała się na temat budowy mieszkań. Muszę powiedzieć, że w ostatnim roku czy nieco ponad roku dofinansowaliśmy i wsparliśmy 27 tys. mieszkań, rozpoczętych inwestycji. Decyzje budowlane i te mieszkania są w trakcie realizacji. Ostatnie półtora roku to wielki sukces. Przypomnę, że za czasów Platformy Obywatelskiej, w 2013 r., 2014 r. i 2015 r. było to ok. 2 tys. mieszkań rocznie. W 2021 r. mieliśmy 16 tys. wspartych mieszkań, w 2022 r. mamy już grubo ponad 10 tys. mieszkań, więc, tak jak mówię, w nieco ponad ostatnim roku jest to w sumie 27 tys. mieszkań. Proszę bić się we własne piersi i przypomnieć sobie rzeczywistość, w jakiej państwo rządziliście.

Jak rozumiem, na marginesie tej dyskusji, bo nie łączymy tej ustawy z mieszkaniem bez wkładu własnego, wspominała pani tę ustawę, więc przypomnę pani tylko, że odpowiednie umowy podpisało z BGK osiem banków. W ofercie banków kredyty te są już dostępne. Za chwilę kolejne banki będą dołączały z dostępnością. Podała więc pani jakieś nieprawdziwe informacje o tym, że to tylko jeden bank.

Mirosław Suchoń też pytał o KPO, ale już tutaj odpowiedziałem. Pytał pan również o finansowanie pieniędzy na OZE. Mówimy tutaj o refinansowaniu inwestycji. Muszę jednak powiedzieć, że BGK bardzo szybko realizuje wypłaty środków, więc teoretycznie taka wspólnota mieszkaniowa może tak skonstruować inwestycje, żeby w ogóle nie korzystać ze wsparcia kredytowego przy realizacji tych OZE, bo bank szybko te środki wypłaca. Jeżeli natomiast potrzebuje wsparcia kredytowego, to nasi urzędnicy analizują rynek i mamy informację, że spokojnie są kredyty na realizację OZE i są zabezpieczane przyszłymi wpływami na fundusz remontowy, więc nie ma potrzeby zakładania jakichś hipotek na tego typu kredyty, nawet jeśli byłyby potrzebne krótkoterminowo, żeby to dopiąć.

Pan Cezary Grabarczyk raczył podać w wątpliwość możliwości realizacji inwestycji przez samorządy ze względu na wysokie stopy procentowe. Szanowny panie pośle, mówimy tutaj o grantach. Nie mówimy o pożyczkach. 95%, które samorząd dostanie na zrealizowanie mieszkań komunalnych w tym programie, to granty, a nie pożyczki. Wobec tego nie ma mowy o późniejszym spłacaniu czy też o odsetkach od tych grantów, bo 80% ze środków krajowych to jest grant. Dodatkowe 15% dla samorządów ze środków KPO to również jest grant.

Pani poseł Anna Paluch słusznie zauważyła, że pieniądze z „Polskiego ładu" dla samorządu to również granty. Są to pieniądze, których samorządy nie muszą spłacać. Nie muszą płacić żadnych odsetek. Inwestycje, które rządowymi pieniędzmi są realizowane przez samorządy i będą realizowane w najbliższym czasie, pomogą nam w niwelowaniu negatywnych skutków obecnego kryzysu światowego.

Na państwa, również opozycji, miejscu wspierałbym więc samorządowe projekty dofinansowania inwestycji, wspierał to, jak rząd współpracuje z samorządami, jak je wspiera, bo te pieniądze są potrzebne i samorządowcom, i mieszkańcom. Polakom potrzebne są te inwestycje, które samorządy z tych pieniędzy realizują. Te pieniądze trafiają też do gospodarki. Trafiają do polskich przedsiębiorstw, które te inwestycje realizują. Pomagało nam to przejść przez trudny czas COVID-u i teraz też to będzie nam pomagało przejść. Liczyłbym więc raczej na państwa wsparcie w tym zakresie.

Następnie pani poseł Gill-Piątek zadała pytanie o liczbę mieszkań zapisanych w KPO. W poszczególnych krokach milowych, które są tam rozpisane, faktycznie mamy 12 355 mieszkań zapisanych w KPO, natomiast większa kwota, o której pani mówi, jest pewnie kwotą, która uwzględnia również to, co jest realizowane ze środków krajowych w ramach Funduszu Dopłat i instrumentów wsparcia budownictwa komunalnego, społecznego, socjalnego, które mamy dostępne.

Pan poseł Jerzy Polaczek zwrócił uwagę na strategie gminne. Rozpatrując wnioski o dofinansowanie, bank BGK nie sprawdza strategii gminnych. Przyjrzymy się temu, ale myślę, że chyba nie będziemy szli w stronę sprawdzania strategii przez BGK. Oczywiście wszystkie samorządy zachęcamy do aktywności w zakresie budownictwa komunalnego, w zakresie rozwijania możliwości zasobu gminnych mieszkań komunalnych i socjalnych. Wsparcie z rządu będzie kontynuowane. Jeśli chodzi natomiast o strategię, nie jesteśmy organem, który nadzoruje to, czy gminy mają strategię, czy nie, ale przyjrzę się tej spra-

wie pod kątem tego, kto to nadzoruje. Pewnie nadzorują to wojewodowie albo regionalne izby obrachunkowe. Obiecuję, że się temu przyjrzymy.

Jeszcze jedno pytanie, które mam gdzieś w głowie, jest od pani Gill-Piątek. Pytała pani o remonty pustostanów. W KPO nie mamy możliwości wydatkowania tych pieniędzy na remonty pustostanów, dlatego że w KPO jest zapisane, że mają to być nowe inwestycje. Wsparcie, które oferujemy dla remontów pustostanów, np. gminnych, to 80% ze środków Funduszu Dopłat, a dodatkowy grant 15% ze środków KPO nie jest tutaj możliwy. Zresztą przy remoncie pustostanów standardy energetyczne, których KPO wymaga, pewnie mogłyby być trudne do osiągnięcia.

Tak czy inaczej przy każdej okazji – teraz też z tego skorzystam, skoro dostałem takie pytanie – zachęcam samorządy do wykonywania remontów pustostanów będących w rękach samorządów. Jest ich naprawdę bardzo dużo. Jest to duża możliwość szybkiego zwiększenia zasobu mieszkań w Polsce, stąd też nasze wsparcie, 80%, stąd też incydentalne przepisy, które przyjęliśmy w czerwcu tego roku razem z ustawą o uchodźcach, choć one nie dotyczą tylko wspierania uchodźców, a dotyczą całego rozwoju zasobu komunalnego w Polsce. To przepisy, które pozwalają gminom i jednostkom gminnym w bardzo uproszczonej procedurze, z pominięciem niektórych przepisów Prawa budowlanego czy prawa zagospodarowania przestrzennego, remontować, dostosowywać pustostany na lokale mieszkalne. Cały czas zachęcamy gminy do tego, żeby z tego korzystały. Grant 80% z Funduszu Dopłat jest do wzięcia. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Paweł Olszewski (KO):

Serdecznie dziękuję.

Dwa głosy ad vocem: pan przewodniczący Polaczek i pani poseł Chmiel, i na tym kończymy dyskusję. Proszę bardzo.

Poseł Jerzy Polaczek (PiS):

Panie ministrze, to może nie ad vocem, tylko uzupełnienie do wypowiedzi. Pragnę tylko zwrócić uwagę na to, że w gruncie rzeczy chyba po raz pierwszy mamy do czynienia z sytuacją, w której dostępność środków z budżetu państwa, środków europejskich do budownictwa komunalnego i z BGK sięga 85–95% wartości inwestycji, co jest rzeczą ustrojową, tym bardziej że mówimy o działaniach własnych gminy. Tutaj nikt nic nikomu nie zleca i gmina jest do tego ustawowo zobowiązana, ma to wszystko na tacy.

Zwracam uwagę tylko na to, że jeśli nie ma boomu mieszkaniowego na budownictwo komunalne, mimo że jest to obowiązek prawny ciążący na władzach danej wspólnoty mieszkaniowej, to trzeba zbudować pewien mechanizm premiowania gmin, które podejmują takie wysiłki inwestycyjne, bo inaczej będziemy mieli sytuację, w której gmina co chwilę finansuje nowe budowy czy inwestuje w infrastrukturę techniczną, w kanalizację sanitarną itd., natomiast nie skupia się na inwestycjach, które są jej przypisane jako zadanie własne.

Wydaje mi się, że trzeba w dojrzały sposób to zbalansować, żeby te inwestycje opłacało się podejmować. Można wskazać w Polsce wiele miast, które w ostatnich latach nie podjęły jakichkolwiek inwestycji dotyczących budowy mieszkań komunalnych. Zwracam uwagę na to, że te warunki z punktu widzenia samorządu terytorialnego są historyczne, jeśli chodzi o dostępność środków, jeśli chodzi o proporcję środków własnych, których jest niewiele, mniej niż 10%, i tych, które są dostępne i możliwe do uzyskania z BGK czy z innych źródeł, bo mówimy tutaj również o kilku ustawach, które są dedykowane na te cele.

W związku z tym uważam, że aktualności tym bardziej nabiera aktualizacja strategii średniookresowych w miastach, które powinny dostosowywać politykę mieszkaniową do zmieniających się warunków finansowych i atrakcyjności tego, co przedstawia parlament i rząd, co jest dedykowane gminom. Dziękuję. To taki szerszy komentarz.

Przewodniczący poseł Paweł Olszewski (KO):

Serdecznie dziękuję. Pani poseł Chmiel.

Poseł Małgorzata Chmiel (KO):

Dziękuję bardzo. Panie ministrze, z całym szacunkiem, nie odpowiedział mi pan na pytanie. Pytałam pana ministra o to, skąd będą pieniądze na realizację tej ustawy, na wydat-

kowanie pieniędzy z KPO. Twierdzi pan, że z KPO, natomiast KPO nie ma. Na pytanie o to, kiedy złożą państwo wniosek o pieniądze z KPO, również nie otrzymaliśmy informacji. Bardzo boimy się, że będzie pójście drogą komuny, czyli będzie dodrukowywanie pieniędzy po to, żeby zarżnąć przyszłe pokolenie. Bardzo proszę o pytanie, skąd wziąć te pieniądze i kiedy zamierzają państwo złożyć wniosek o pieniądze z KPO. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Paweł Olszewski (KO):

Serdecznie dziękuję.

Na tym głosy parlamentarzystów się wyczerpały. Czy pan minister chce jeszcze coś uzupełnić?

Sekretarz stanu w MRiT Piotr Uściński:

Tak, odpowiem pokrótce. W kamieniach milowych mamy realizować te inwestycje mieszkaniowe, które wspieramy, ale jednym z kamieni milowych jest również przyjęcie tego projektu ustawy. Pani poseł, bez przyjęcia tego projektu ustawy na pewno nie możemy złożyć wniosku o płatność. Jest więc prośba do państwa o poparcie tej ustawy. Jak parlament przyjmie tę ustawę, będziemy mogli złożyć wniosek o płatność.

Szanowni państwo, była jeszcze uwaga pana posła Polaczka. To oczywiście prawda, że takie nasze programy mieszkaniowe są przełomowe. Takiego podejścia, takiego wsparcia dla budownictwa komunalnego jeszcze w historii nie było.

Nie zgodziłbym się do końca z oceną, że nie ma boomu. Może ten boom nie jest jeszcze wielki, ale samorządy rozpoczynają naprawdę dużo inwestycji z naszym dofinansowaniem i cały czas zachęcamy, żeby tych inwestycji było coraz więcej. Mamy wiele przykładów, kiedy gminy uwzględniają w swoich strategiach nasze programy, więc są przykłady pozytywne. Nie wiem, czy szukalibyśmy tutaj jakiegoś obowiązku, ale będę to analizował i jeszcze skontaktuję się z panem posłem w tej sprawie. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Paweł Olszewski (KO):

Serdecznie dziękuję.

Szanowni państwo, stwierdzam zakończenie pierwszego czytania. Tak jak powiedziałem na wstępie, do szczegółowego rozpatrywania projektu ustawy wraz z autopoprawką przystąpimy na kolejnym posiedzeniu Sejmu.

Zamykam posiedzenie Komisji i dziękuję serdecznie.